

POSTI- JA TELEHALLITUKSEN
KIERTOKIRJEKOKOELMA

1985

Nro 1

Nro 1

Kiertokirje

Pääjohtaja Pekka Tarjanteen uudenvuodentervehdys
posti- ja telelaitoksen henkilökunnalle

Kuluneen vuoden aikana posti- ja telelaitoksen asiakkaita on eniten kiinnostanut postinkulku, sen nopeus ja varmuus. KILU-kirjeluokitusuudistuksemme oli valtava voimain ponnistus. Tiesimme, että olimme hyvin valmentautuneita. Ennustimme muutaman kuukauden ylimenokauden jälkeen normalisoitunutta tilannetta ja entistä tehokkaampaa toimintaa. Näin on myös käynyt! Syksyllä tehdyt tutkimukset osoittavat tavoitteidemme tulleen lähes saavutetuiksi ja asiakkaidemme yllättävänkin hyvin tottuneen uuteen järjestelmään. Erityisesti kakkospostin kulkunopeudessa on vielä parantamisen varaa — siinä sopivan kova palveluhaaste alkavalle vuodelle. Muutenkin meidän on pidettävä mielessä, että valtakunnanlaajuisen asiakaskuntamme mittaa koko laitoksemme palvelutasoa ensisijaisesti kirjepostin kulkunopeuden ja -varmuuden perusteella.

Vaisua hymyä ja suvantoa

Varhaisjakelua ja varsinkin sen tariffeja koskeva kysymys nousi loppuvuodesta keskeiseksi keskustelun kohteeksi. Kysymyksen taustalla on ensinnä monivuotinen lehdistön ja laitoksemme yhteinen ns. SAVA-projekti. Sen avulla pyritään rationoimaan sanomalehtien varhaisjakelua siten, että kullakin paikkakunnalla yksi organisaatio hoitaa jakelun sen sijaan että ”tunnin väliajoin neljä henkilöä kulkee saman aamureitin kannattamattomasti”. Eduskunta hyväksyi vuosi sitten budjettia käsitellessään hallituksen esityksen ulkopuolelta ponnien postin jakelun kustannusvastaavuuteen saattamisesta vuoden 1987 loppuun mennessä. Kun me lähdimme tätä eduskunnan tahtoa toteuttamaan, eräät lehdet nostivat valttavan kohun ja painostivat eduskunnan muuttamaan päätöksensä. No, mehän lähdimme tietysti toteuttamaan uutta päätöstä. Tosin hymyilemme vaisusti miettiessämme, mikä mahtaakaan korkeiden päättäjien kanta olla taas vuoden kuluttua. Vakavammin ottaen: täytyy ainakin toivoa, että kansalaisten kannalta niin tärkeä lehtien jakelu saadaan turvattua samoin kuin laitoksemme keskeinen rooli tämän yhteiskuntamme ja sanan vapauden kannalta keskeisen tehtävän hoitamisessa.

Teletoiimen viime vuosien keskeinen ongelma on ollut työnjakoepäselvyys toimilupalaitosten kanssa näiden pyrkiessä perinteisestä työnjaosta poikkeavaan alueelliseen monopoliin. Tämä ongelma on maannut vuoden 1984 svannossa. Odoteltu on uutta lainsäädäntöä, uusia pelin sääntöjä. Odotusaika on ollut varsin turhauttava. Vaikka hallitusohjelmassa on kiinnitetty poikkeuksellista huomiota tietoliikenteeseen ja vaikka ensi kertaa on asetettu erityinen viestintäpoliittinen ministerivaliokunta, tulokset ovat jääneet perin vähäisiksi. Vuosia on saatu odottaa ”kiirelistoilla” olleita uudistuksia, telalakia, radiolakeja, kaapeli-TV-lakia. Taas on vuosi kulunut, mutta uusia lakeja ei ole kuulunut, ei näkynyt. Järjestelmä ja sen voimavarat ovat askarrelleet paikallisradiokokeilun valmistelussa — ilman että siitäkään olisi päästy sopimukseen. Menettelytavat kaipaavat ravistelua ja uudistusta! Muuten on turha toivoa maamme säilyvän tietoliikenteen maailmankärjessä.

Postiasemille jakelu nro 1

Kaukopuhelumaksuihin vuosittainen alennus!

Kansalliseen telekeskusteluamme on ilmestynyt ilahduttavasti puheenvuoroja myös tariffitasosta, erityisesti kaukopuhelumuksuista. Yhtäältä on toivottu tariffirakenteen muutosta kohti yhtenäistariffia, toisaalta on vaadittu kaukopuhelumuksujen yleistä alentamista. Kumpikin linja on perusteltu eivätkä ne sitä paitsi ole edes keskenään ristiriidassa.

Posti- ja telehallitus on myös itse jo vuosikautia ponnistellut alueellisen tasa-arvoisuuden lisäämiseksi ei ainoastaan palvelujen saatavuuden suhteen vaan myös "tariffihaitaria" supistamalla eli maksujen etäisyysriippuvuutta vähentämällä. Tämä oikeudenmukaisuuden linja on onneksemme teknologian kehittyessä sopusoinnussa myös teknis-taloudellisten tosiasioiden kanssa. Viimeisin vakava yrityksemme on kirjattu seuraavaan KTS- eli viisivuotissuunnitelmaehdotukseemme. Sen mukaisesti vuosina 1986—90 kaukopuhelutariffeja tulisi alentaa reaalisesti kymmenen prosentin vuosivauhdilla.

Julkiseksi yhtiöksi vuonna 1988?

Olen käsitellyt edellä eräitä laitoksemme toimintaan keskeisesti liittyviä ongelmia. Niiden suhteen toimintamahdollisuutemme alati kiristyvässä kilpailutilanteessa ovat rajalliset ja nykyhallintomallin vallitessa päätöksentekojärjestelmä kaiken kaikkiaan liian hidas. Tulevia vuosia ajatellen onkin keskeisen tärkeää saada maamme tietoliikennehallinto modernisoitua kansainvälistä kehitystä vastaavaksi. Alkavan vuoden jännitysaihe on ministeri Rekolan johdolla toimineen valtion liikelaitoskomitean vuoden alussa julkistettavan mietinnön ja sen sisältämien ehdotusten kohtalo. Voidakseen menestyksellisesti hoitaa tehtäviään ja turvata henkilöstönsä työllisyyden posti- ja telelaitoksen tulee voida muuttua toiminnaltaan nykyistä huomattavasti joustavammaksi ja tehokkaammaksi. Parhaiten näyttää tavoitteemme voivan toteutettua ns. julkisena yhtiönä. Näillä näkymin tällaiseen uudistukseen on mahdollisuus sopivasti laitoksemme juhluvuonna 1988. Siihen mennessä meidän on itse osoitettava kypsyytemme muutokseen. Tämän teemme parhaiten kehittämällä palveluitamme asiakaskuntamme tarpeiden ja toivomusten mukaisesti sekä huolehtimalla terveestä taloudenpidosta.

Päättynyt vuosi oli hyvä

Päättynyt vuosi oli sekä laitoksemme talouden että liikenteen kannalta hyvä vuosi. Tilinpäätöksestämme tehdyt ennakoarviot osoittavat posti- ja telelaitoksen tuottaneen ylijäämää arviolta 600 miljoonaa markkaa. Tämä merkitsee 18 %:n korkoa käyttö- ja vaihto-omaisuutemme sidotulle pääomalle. Postitoimen taloudessa on tehty historiaa: säästöohjelmat ovat pureet ja perinteinen alijäämä on muuttunut selväksi ylijäämäksi. Ylijäämää näyttää muodostuvan nelisenkymmentä miljoonaa markkaa. Teletoimessa kehitys on pysynyt vakaana, ylijäämää muodostunee runsaat 550 miljoonaa markkaa.

Posti- ja telelaitoksen reaalityloilla mitattu volyymin kasvu oli vuoden 1984 aikana ennakoarvioiden perusteella runsaat viisi prosenttia. Telepalveluista vuoden aikana kannettu liikevaihtovero on syönyt tulosta koko laitoksen tasolla noin kaksi prosenttiyksikköä. Jos vertauskohdaksi viime vuodelle otetaan vuosien 1973—1983 keskimääräinen tietoliikenteen kasvu, joka oli 6,9 prosenttia vuodessa, voidaan viime vuotta perustellusti pitää liikevaihtoveron vaikutus huomioon ottaen kohtuullisena kasvuvuotena. Liikenteen osalta kasvu postipuolella näyttää muodostuvan neljäksi ja telepuolella kuudeksi prosentiksi.

Taloudellinen tulos täysin tyydyttävä

Taloudellista tulostamme voidaan pitää täysin tyydyttävänä. Postiliikenteen tariffit nousivat joulukuusta 1983 joulukuuhun 1984 yhteensä 9,5%. Samaan aikaan teleliikenteen tariffit

nousivat 2,6 %, jos jätämme liikevaihtoveron vaikutuksen ottamatta huomioon. Yhdessä nämä muutokset nostivat posti- ja telalaitoksen hoitaman tietoliikenteen tariffi-indeksiä 5,7 % tämän tarkasteluvälin aikana. Jos liikevaihtoveron osuus otetaan huomioon eli tarkastellaan asiaa asiakkaan kannalta, muutos on noin 16 %. Kokonaistulomme kasvoivat edellisestä vuodesta arvioiden mukaan noin 11 % eli 5,5 mrd markkaan. Kustannusten nousu oli alle 9 %, josta hintatason nousua vajaan 7 % ja käyttömenojen volyymin kasvua noin 2 %. Koko laitoksemme tuottavuus nousi noin kolme prosenttia ja työn tuottavuus noin neljä prosenttia.

Käyttäjien toivomukset huomioon

Toiminnallisesti päättynyt vuosi on ollut vilkas. Erityisesti postitoimen sektorilla on tapahtunut paljon. Jo edellä viittasin kirjelähetysten luokitusuudistukseen eli KILU:un. Postilaiset koulutettiin laajasti kaikkiin sen salaisuuksiin, me kävimme tehokkaan ja mittapuissamme laajan tiedotus- ja mainoskampanjan uudistuksen tunnetuksi tekemiseksi ja onnistuimme siinä poikkeuksellisen hyvin. Puitteet hyvälle postin kululle luotiin uudestaan. Rohkenen väittää, että tulokset ovat paremmat kuin julkisuudessa olleesta kritiikistä voisi arvella. Nyt meidän tulee saada asiakaskuntamme vakuuttuneeksi postin kulun hyvästä nopeudesta ja tavoiteaikojen pitämisestä lupauksemme mukaisina. Vakuuttelulla ei sitä tavoitetta saavuteta, vaan asiakkaan on itsensä nähtävä ja koettava tosiasiat. Vasta silloin luottamus palautuu täydellisenä.

Toinen postitoimen viime vuodelle luonteenomainen piirre on ollut postipalvelujen käyttäjien toivomusten huomioon ottaminen entistä enemmän toiminnan kehittämisessä. Valtaosa postista on ns. firmapostia. Yksityisten kansalaisten kirjeet muodostavat noin 10 prosenttia lähetyksistä. On järkeenkäypää, että tuon valtaosan tarpeet otetaan huomioon, etenkin kun ne eivät ole ristiriidassa tavallisten kansalaisten tarpeiden kanssa. Yhteistyöhankkeet kuntien kanssa liittyvät tähän samaan henkeen. Olemme aloittaneet myös elektronisen postiliikenteen vuoden 1984 alusta. Silloin hankittiin Pasilaan atk-jatkolomakkeiden jälkikäsitteilylaitte. Vuoden aikana tehtiin myös päätökset 730 vilkkaimman postitoimipaikan varustamisesta 2 600 kassapäätteellä. Tässä vain eräitä vuoden aikana toteutettuja hankkeita.

Ja kehitys jatkuu. Elektronista postiliikennettä tullaan kehittämään ja laajentamaan. Vuonna 1985 hankitaan ensimmäinen laserkirjoitin ja ensi vuosikymmenelle ehdittäessä maassamme tulee olemaan EPL-keskuksia jo useita. Vuoden alusta aloitamme puhelinposti-osoituspalvelun. Kevätkaudella laajennamme kansainvälistä EMS-erikoispikalähetyspalveluamme, aloitamme kassapääteasennukset, tiivistämme edelleen yhteistyötämme kuntien kanssa postipiireittäin, laajennamme postituspalvelumme Tampereelle, alamme myydä rahasarjakoteloita ja kokeilemme karttojen myyntiä. Kehitämme toimipaikkaverkkoamme ja postialueorganisaatiotamme edelleen tavoitteenamme toiminnan tehostaminen. Tässä eräitä esimerkkejä siitä, mitä meillä on edessämme odottamassa.

Digitointi jatkuu teletoimessa

Teletoinen piirissä olemme kuluneen vuoden aikana ottaneet käyttöön uusia keskuksia, digitoinet, rakentaneet verkkoja ja hoitaneet liikennettä. Olemme rakentaneet suuryhteisäntennijärjestelmiä, laajentaneet NMT-autopuhelinpalvelua, lisänneet kanavia, kehittäneet uusien telepalvelujen palveluvalmiuksia jne. Töitä on tehty oikein olan takaa.

Teletoinen piirissä ei liioin vuonna 1985 tulla vain odottelemaan ajan kulumista, vaan töitä tullaan edelleen paiskimaan.

Valtakunnallinen kaukohaku otetaan uutena palveluna käyttöön alkaneena vuonna. Samoin aloitetaan ARP-verkkoon tukeutuva yrityskohtainen radioverkkopalvelu. Jatkamme digitointia: vuoden aikana kauko- ja paikallisverkkojen digitointiaste nousee 10 prosentista 20 prosenttiin, joka merkitsee 14 uuden kaukokeskuksen käyttöönottoa, ja paikallisverkon digitointiaste nousee 0,2 prosentista 6,7 prosenttiin, joka puolestaan merkitsee 10 uuden keskuksen käyt-

töönottoa. Tulemme laajentamaan erilaisia toiminnepalvelujamme, laajennamme teleneuvot-
telupalvelujamme, otamme kokeiluun free phone-palvelun ja puhepostipalvelun käyttökokei-
lua jatketaan. Ja paljon, paljon muuta.

Töitä tullaan posti- ja telelaitoksessa tekemään vuoden 1985 aikana laajasti. Mutta siihen-
hän me olemme tottuneet. Me tiedämme, että työmme on tärkeää ja vastuunalaista. Me
tunnumme itse kukin oman vastuamme. Asiakkaidemme tietoliikennetarpeet kasvavat ja
muuttuvat yhä nopeammin. Meidän tehtävämme on tyydyttää uudet tarpeet entistäkin
paremmin! Kiitän lämpimästi jokaista laitoksemme palveluksessa kuluneen vuoden aikana
uurastanutta ja toivotan koko posti- ja telelaitoksen henkilökunnalle hyvää ja menestyksellistä
uutta vuotta!

Helsingissä, tammikuun 1. päivänä 1985.

Pääjohtaja

Pekka Tarjanne